

# PTUJSKI LIST

## Politično gospodarski tednik.

Stane:

Za celo leto . . . . . K 30.—  
za pol leta . . . . . 15.—  
za četrt leta . . . . . 7.50  
za 1 mesec . . . . . 2.50

Posamezna številka 80 vin.

Uredništvo in upravnništvo je v  
Ptuj, Slovenski trg 3 (v starem  
rotovžu), pritličje, levo.

Rokopisi se ne vrnejo.

Štev. 22

Ptuj, 30. maja 1920

II. letnik

### Napeljava elektrike iz Fale na progi Maribor - Ptuj - Ormož - Središče - Varaždin.

V smislu sklepa na prvem tozadevnem zborovanju se je vršilo dne 20. maja v veliki dvorani mestne hiše v Ptuj zopet zborovanje delegatov vseh prizadetih občin. Bili so zastopani vsi okraji, ki pridejo v poštev, namreč okrajni zastopi Maribor, Ptuj, Ormož, Ljutomer, Radgona, Slov. Gradec, Prekmurje, Medžimurje, mesto Varaždin, župnija Varaždin in mnogoštevilne občine. Namen tega zborovanja je bil, da se sestavi definitivni odbor, ki bo takoj pričel s potrebnimi predeli za izvršitev projekta. Na zborovanju se je pred vsem ugotovilo, da je po zastopanih občinah že zagotovljeno kritje za izdelavo projekta in vseh načrtov. Izvolil se je ožji odbor, kateremu je poverjena naloga, da se pogaja s tvrdkami, ki so že stavile ponudbe in, da skrbi za takojšnjo sestavo načrtov in proračunov. V ožji odbor so izvoljeni sledeči člani: Za okrajni zastop Maribor g. župan Karl Černe v Framu, namestnik Franc Žebot, za okrajni zastop Ptuj g. M. Brenčič, dr. Ivan Fermevc, za mesto Ptuj g. dr. Senčar, Franjo Čuček, za mesto in okraj Ormož g. Jakob Zdravec, namestnik župnik Bratušek, za trg in okraj Ljutomer g. Viktor Kukovec, namestnik Joško Rajh, mesto in okraj Sl. Bistrica Hinko Gril, namestnik Daniel

Omerza, za mesto Varaždin g. načelnik Vjenceslav Pogajski, namestnik Bogdan Svoboda, za županijo Varaždinsko Viktor Platzterjano, namestnik grof Bombelles, za občine Vinica, Bednja in druge Anton Erdelec, za Medžimurje g. poverjenik, za Prekmurje g. poverjenik, namestnik Božidar Sever, za Čakovce Jakob Palkaj, namestnik Valentin Morandini, za Zg. Radgono določi odbornika okrajni zastop. G. ravnatelj Drošl, št. el. dr. v Gradcu se pritegne s posvetovalno pravico. V seji ožjega odbora, ki se je takoj popoldne vršila, se je ožji odbor konstituiral in se je izvolil predsednikom g. Franjo Čuček, za podpredsednika Vjenceslav Podgajski, za tajnika dr. Fermevc, za blagajnika M. Brenčič, ozir. dr. M. Senčar. Sestavljen se je zajedno finančni pravni odsek, ki obstoji iz tajnika, blagajnika in odbornikov gg. Zdravec, Patkaj in Platzterjano. V tehnični odsek so poklicani strokovnjaki gg. Podgajski, Platzterjano, Erdelec, Kukovec in Lubša.

Sklenilo se je soglasno, da se sprejmeta ponudbi za izvršitev projekta tvrdke Siemens-Schukert-Werke in družba za el. industrijo v Gradcu. Po sedanjem načrtu se bode izdelal pred vsem glavni vod iz Maribora preko Ptuja, Ormoža, Središča do Varaždina in Varaždinskih toplic. Postranski vodi bi se odcepili pod Mariborom čez Pragersko do Sl. Bistrice oz. Konjic. Od Ptuja bi naj šli stranski vodi po okraju do onih občin, kjer se bo našlo dovolj odjemalcev. Od Ormoža ali Središča bi šel vod do Ljutomera in dalje

tiko, za legar in pljučnico. 40 odstotkov vseh samoumorov in 60 odstotkov vseh železniških nesreč je povzročil alkohol.

Pivci živijo povprečno krajše nego trezni ljudje. Usodni vpliv pijančevanja se razodeva tudi v tesni zvezi, ki obstoji med njim in hudodelstvi.

Nesreča še bi ne bila tolika, ko bi pitje le škodovalo tistemu, ki pije. Ali škoda se razteza na njegovo potomstvo. Otroci starišev, ki ljubijo opojne pijače, so le redkoke-daj popolnoma zdravi. Ni nič nenavadnega, da oče ostane zdrav in da doseže precejšno starost, ali njegovi otroci in vnuki morajo občutiti zle posledice njegove nesrečne strasti.

Neki ameriški kmetovalec je imel navado, da je izpil vsak dan pol litra žganja in je vrh tega dosegel visoko starost 90 let. Toda kaj se je zgodilo z njegovimi otroki? Dva sta umrla v nežnem detinstvu, eden je postal božjasten in je umrl v 15 l., dva sta bila slaboumna, dva lahkomiselna in pijanca, eden pa pretepač in potepuh.

Tako usodno učinkuje nezmerno pitje. Kje pa je meja zmernega pitja? Tega ne moremo določiti, ker je telesna podlaga pri vsakem človeku drugačna. Ker pa nihče ne more dokazati, da alkohol koristi, je najboljši, da se popolnoma odrečemo alkoholu.

Med Delavci je še vedno razširjeno prepričanje, da so za človeka, ki mora težko delati, opojne pijače neobhodno potrebne. Ali so res potrebne? Alkoholne pijače niso nikomur potrebne, najmanj pa onemu, ki mora težko delati. Kajti delavec, ki pije, nikdar ne

do Radgone in na drugo stran proti Murski Soboti, potem preko Vinice do Bednje, od Čakovca do Dolnje Lendave. Ožji odbor ima izdelati osnutek za prihodnjo zadrugo ali delniško družbo, ki bi podjetje financirala, ako bo načrt na podlagi proračunov, katere nam sedaj trvdke izdelajo, po naših denarnih sredstvih izvedljiv. Vsekakor je stvar v najboljšem teku in če ostane zanimanje še nadalje tako živahno, smemo z gotovostjo pričakovati, da se zasveti Podravje v doglednem času v električni luči, da se elektrizirajo že obstoječa industrijska podjetja in, da nastane nova s pomočjo električne sile.

### † Maršal Svetozar Borojević umrl.

V živem spominu je še našim ljudem, ki so se borili ob soški fronti proti Italijanom, in sploh našemu narodu, zlasti po Goriskem in Kranjskem, ime Svetozarja Borojevića, ki je bil ob izbruhu italijanske vojske 1. 1915 imenovan za vrhovnega poveljnika naši protitalijanski armadi. Umrl je v noči od 23. na 24. maja t. l. v Celovcu. Pokojnik je bil po rodu Srb iz Hrvatske, pri nas edini višji poveljnik slovanske krvi v minulih svetovnih vojni. To je dosegel po svoji izredni nadarjenosti in sposobnosti, čeprav pri tem ni postal narodni renegat, kakor je to storilo sto in sto njegovih stanovskih tovarišev iz osebnih

zdrži toliko, temveč se prej utruji, nego tisti, ki ne mara za pijačo.

Alkoholik nima srca zato, kar je človeku najdražje na svetu: Za otroke, za ženo in za stariše. Alkoholiku se zdi škoda vsakega vinarja za dobre namene. Ni pa škoda, če v enem dnevu vse zapije, kar ima. Človek, ki se je udal pitju, izgubi zmisel za vse, kar je višjega in plemenitejšega.

V svetovni vojni se je dajalo vojakom alkohola v večji meri vedno tedaj, ko se je začela ofenziva, da bi izgubili vsak človeški čut in divjali kakor zveri. Učinek alkohola je bil res popoln.

Da se je pijančevanje že tako razširilo, je glavni vzrok iskati v pomnoženem proizvodjanju opojnih pijač. Čim več točilnic je, temveč se pije.

Dobiček, ki ga ima država od alkohola, je le navidezen, ker je škoda, ki jo povroča, neprimerno večja. Nekateri države v Ameriki so to že sprevidele in prepovedale uživanja vsakega alkohola.

Kdor je že predalet zabredel v pijančevanju, temu je težko pomoči. Pravi, da ga nekako oživi, okrepi. Imamo pa zato druga sredstva in zelo koristna, to je sadje, ki še je vrh tega veliko ceneje, nego žganje, in res ugasi našo žejo, alkohol pa jo le vzbuja.

Zato se tudi moramo boriti proti alkoholu zlasti mladina, katere alkohol še nima v svojih ostrih krempljih, da sveto služi svoji sveti domovini.

Prazne čaše, srca puna,  
manje riječi, više čina,  
tad će biti opet sretna  
lijepa naša domovina.

### Ali nam je alkohol res potreben?

(Konec.)

Ako se prekorači meja pitja, nastopi torej takozvano alkoholno zastrupljenje. Začne se premnogokrat z želodčnim katarjem in drugimi znaki, kakor s pobitostjo ali težkim spanjem in drugimi težavami in ravno tedaj se čuti bolnik najslabše, kadar ne vpliva nanj alkohol. Piti mora na vsak način, da umori svoje neprijetne občutke. Njegova edina skrb je, da se zadovolji z alkoholom. Pijančevo zdravje propada od dne do dne bolj, ne mara delati, ne skrbi za svojo ženo, za svoje otroke, samo alkohol in zopet alkohol, dokler ne spravi ta ljubi prijatelj rodbine v nesrečo, pijanca samega pa pod hladno zemljo ali pa kar je še hušje: telo še živi, duša pa umre, pijanec zblazni.

Alkohol ne prizanesi nobenemu organu, najbolj pa vpliva na najslabši organ, kakor nas tudi vsak sovražnik napada zlasti tam, kjer smo najslabši. Zato so tudi bolezni, povzročene od alkohola, zelo različne. Najbolj nevarna je pijančevska blaznost; pijanec si domišlja, da ga drugi preganjajo, hodi žalosten in pobit, ginejo mu možgani. Mnogo pijancev zboli na jetrih. Precej navadna pijančevska bolezen je vnetje živcev, ki se javlja v trganju po udih. V hušjih slučajih bolnika vse tako bode, da se ga ne sme dotakniti nihče. Izmed drugih živcev trpi najbolj vidni živec in očesna mrežica.

Dokazano je tudi, da je pivec zelo sprejemljiv za nalezljive bolezni, posebno za je-